

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
Αριθ. Έρωτ. *Μουσ. III 45/1970*

^{Α'}
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ
Dec. 1969 / Nov. 12. 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις)... Καλόχιον....
(παλαιότερον ὄνομα :), Ἐπαρχίας
Νομοῦ Γρεβενῶν
2. Ὄνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Βασίλειος
Νταρηνίου..... ἐπάγγελμα διδάσκαλος.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... 1^{ον} ἔτος.....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Τουλίως Νικολαΐδης.....

.....
ἡλικία 80 ἔτη γραμματικαὶ γνώσεις Ἀλγερινῶν
Σχολῶν..... τόπος καταγωγῆς Καλόχιον.....

β) Χρήστος Μηνάσιος Νικολαΐδης.....
τοῦ ποῦ ἐκταγμένος ἐστὶν.....
Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων ; Αἱ γυνάδες περιοχαί, τὰ ἰδιωτικά, προ-
ωρίζοντα διὰ σποράν, τὰ δὲ ὀλικά, αἱ κοινῶδες, περιοχαί, προ-
ωρίζοντα διὰ βοσκήν ποιμνίων.
Ἐπὶ τῶν αὐτῶν χωρίσται ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικά διαστή-
ματα ; Ἦσαν χωρίσται......
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ.
Ἀνήκον εἰς γαιοκτῆμον......
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του ; .. Διατηρεῖ τὴν περιουσίαν......
ἡ δὲ διδομένη εἰς τὰ ἑξῆς τέκνα.

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ;

Οἱ κατ'οίκον ἔχον ἀνάμεικτον καὶ εἰς τὴν γεωργίαν καὶ κτηνοτροφίαν.

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; ... *Ναι*

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ;

Εἰς τὸ χωρίον δὲ ὑπάρχον τσιφλικαῖον.

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημασ-
κατόροι κλπ.) Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβὴ των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα) ;

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομίσθιον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ;

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναι, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ;

Ναι... ἐκ τοῦ χωρίου ἢ τῆς γύρω περὶ αὐτοῦ καὶ πολλοὶ ἐξ ἑξ.

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπὶ ἡγήσαντο δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; ... *Συνήθως εἰς τὴν Πόλιν τῆς*

Γερμανίας.

β) Ἐπὶ ἡγήσαντο ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται (θερίαι) ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρ-
ματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ;

ὡς θερίαι καὶ τὸν καμὸν τῆς Θεσσαλίας.

- δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καύσιν: α) τῆς καλαμῖδας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;

Ἐλπιέτο μετὰ π.σ. μὲν καὶ κόωρον
(βοῶν καὶ αἰγοπροβάτων)

- 2) Πότε ἐγίνε το πρῶτον χρήσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; Τὸ 1954

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; .. Τὸ 1958 καὶ 1959

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; .. Τὸ μονόφτερο ἄροτρον ἐκρημαίνετο

διὰ τῆς ἐπαρᾶς ἀραβοῦ καὶ τοῦ ἄρμυρ. καὶ ἐλφεῖς

χωμῶν. Τὸ δίφτερο εἰς τὴν ἐπαρᾶ καὶ τὸν ἄρμυρ. καὶ τὸν ἄρμυρ.

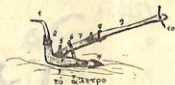
ἡ προμήθεια ἐγίνετο ἐκ τῆς ἀδυναμίας καὶ τῆς πτωχείας ἀνθρώπων.

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρον μετὰ τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. 4. 7. 10.

2. 5. 8.

3. 6. 9.

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) 1958

- 3) Μηχανὴ θερισμοῦ 1960

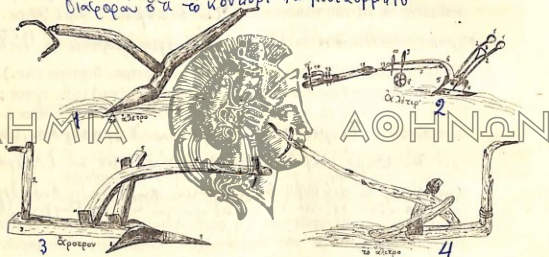
4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν).....

5) Μηχανή ἀλωνισμού 1959

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον

... οἱ ὕδριοι... οἱ κωρυφαί

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα; ἦτο ὁμοῖον μὲ τὸ σημερινὸ μὲ μόνον τὴν διαφορὰν εἰς τὸ κεντρικόν ἢ το νεοεὐρωπαϊκόν

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφορῶν μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. κουντωρί...	6. δινχάλη...	11. 11 7 11
2. ὕνι...	7. ἑνώα...	12. ...
3. ἐπὶ ἄθῃ...	8. ...	13. 4 0 5
4. σταθάρ...	9. ...	14. 1 3 14
5. ληνρίκ...	10. ...	15. 2

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς
διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιδῶν ; δηλ. τῶν
χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

.. Διὰ τὴν... ἀροτρίασιν... χωματερῶν...
.. Σχηματίζω... τοῦ... ἀρότρου... ὕνι... Διὰ τὰ πετρωδῶν...
.. ἔκ... τοῦ... τοῦ... ἀρότρου... 1.....

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;.....

ὡς... ἢ... ὁμοῦ... 3... 4... 5... 6... 7... 8... 9... 10...

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου;.....

κατασκευασμένη

κατασκευασμένη

κατασκευασμένη

κατασκευασμένη

κατασκευασμένη

κατασκευασμένη

κατασκευασμένη

κατασκευασμένη

κατασκευασμένη

κατασκευασμένη

κατασκευασμένη

κατασκευασμένη

κατασκευασμένη

κατασκευασμένη

κατασκευασμένη

κατασκευασμένη

κατασκευασμένη

κατασκευασμένη

κατασκευασμένη

κατασκευασμένη

κατασκευασμένη

κατασκευασμένη

κατασκευασμένη

κατασκευασμένη

κατασκευασμένη

κατασκευασμένη

κατασκευασμένη

κατασκευασμένη

κατασκευασμένη

κατασκευασμένη

κατασκευασμένη

κατασκευασμένη

κατασκευασμένη

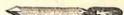
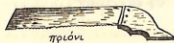
κατασκευασμένη

κατασκευασμένη

κατασκευασμένη

κατασκευασμένη

κατασκευασμένη

ρίνι ἢ ξυλοφάει (ἀρνάρι)

8) α) Διὰ τὸν ἄροτρον (ζεугάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ.
ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *βόες, ἵπποι, καὶ ἡμίονοι...*

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο
ζῶα ἢ ἓν ; ... *Δύο ζῶα.*

9) Διὰ τὸ ζεугάρισμα μὲ δύο ζῶα ἤτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;
Ἦτο ἀναγκαῖος

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ
ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα
μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύλες, πιζεύ-
λια κλπ.).

1. Κουλάντρα. 2. Ζεύλες.

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερως τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν
τόπον σας.

1. Προσδέτανο. 2. Κόλπα. 3. Περικύβαν. 4. Ζεύλον.

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου,
ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχού : λοῦρα, κουλλούρι),
προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε
αὐτόν).

Κουλλούρι (κλόνρι)

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου ;

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
την ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ τὰ προσδεθῆναι
εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

9. Ἐν ᾧ ὡς χρησιμοποιοῦται ὁ ὅρος καὶ μόνον διὰ θεωρητικὰ.
τὰ ἐκφορματὰ ἔν τῳ ᾧ ἴσως γὰρ ἴσως καὶ μὲν τὸ αὐτὸ
ἀνθρώπων τὸ ἀνθρώπων τὸ ἀνθρώπων τὸ ἀνθρώπων τὸ ἀνθρώπων

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον): 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος)· 2) γυναῖκα· 3) υπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα ἡ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας
 . . . Συνήθεια ἁ. ἄνδρος (ἰδιοκτήτης) καὶ θήλειος ὁ γυναικα.
 . . . ἡ γυναικα ἔργωνε μόνον ἀπὸ 3 π. κ. π.

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερώς, πώς γίνεται το ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἡ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) *ὡδὴν τὸν τῶν βοδιῶν ἐκπαιθεῖται τὸν ἄροτρον, ἔβλεψεν τὸν ξύλινον ἄροτρον καὶ ἔβλεψεν τὴν δουλὰν ἐπὶ τῇ γῆνι καὶ ἔβλεψεν τὸν βοδιὸν ἐπὶ τῇ γῆνι καὶ ἔβλεψεν τὸν βοδιὸν ἐπὶ τῇ γῆνι καὶ ἔβλεψεν τὸν βοδιὸν ἐπὶ τῇ γῆνι*

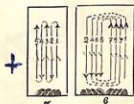
2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον! *τὸ ἴδιον ἐκπαιθεῖται καὶ πρὸς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον*

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργανον· μὲ σχοινί, τοῦ ὁποῖου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν βῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).
 Μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ κέντρου καὶ μὲ τὴν ἐν αὐτῷ
 ῥαβδῶν :

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένης αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

... Ὁργώνεται... κατ' εὐθείαν... γραμμὴν... ὡς... εἰς... σχεδ...
... σχεδ... α...

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

Σημειώσατε μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὰς ἢ σποριάς, ντάμιες, σπασπές, μεσδράδες κ.λ.π.) ;

... Ἡ σπορά γίνεται εἰς λωρίδας...

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά) ; μὲ αὐλακιάν ;

... Ὁχι... χωρίζεται... μὲ... αὐλακιάν...

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μὲ σκαπάκη, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιηθῇ ἀροτρον ;

... Ἐν... μέρει... τῶν... χωρ... ὁ...
... ἡμερῶν... ἡ... ὁ... ἔχει... συνήθεια...

- 7) Ποιοὶ τρόποι ἡ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μὲ τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιά κλπ.

... Ἀναλόγως... τῆς... καὶ...
... εἰς... ἄλλως... καὶ... ἄλλως... βαθιά...

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων
ἢ ἄλλων.

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά· π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *ἐν... ὀργωμάτων ἐν...
...ἐξ... τὰ... φθινόπωρον... καὶ... πολλὰ... τὴν...
...καὶ... ἐξ... γύρισμα...*

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

τὴν... ἔχοντο γύρισμα...

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρο-
νάπαιυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν αὐτὰρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...
τὰ... ἐλάχιον... τρία... ἔτι...

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κρι-
θῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ
ποίαν ἐποχὴν; *ἐν... ὀργωμάτων... τὰ... ἐξ... τὴν... καὶ...
τὰ φθινόπωρον... τὴν... καὶ... τὴν... ἔτι...*

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκευὴ χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σπορὰν.
π.χ. τὸ δισάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμ-
βανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ;

*τὰ... δισάκι... καὶ... τὰ... μικρό... ὀργωμάτων...
...ἔτι...*

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα) : 1) καθαρί-
ζονται : τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ
τὴν ἀροτριάσιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἐλλειψοειδῇ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ;

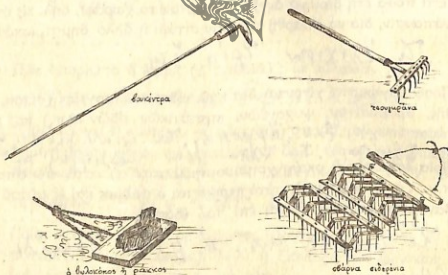
Τὸ ἐν ἑνὶ τῶν βουκέντρων (ἀξιάλη) ἔχει εἰδηρῶν ράβδων σκέλη. Γ.δ. 1 ὡς κεκρυμμένον τῶν κρᾶνον καὶ ὑλῆν.

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα);

Ναὶ, ὅταν ἔχει ὄργαι (βωλῆς) χώρη. μὲ τὴν ἑξῆς ἢ τὴν θάρνη.

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

Ἀμφὶ τὴν τριτοῦ (ἢ ἐκείνην) ἐργαλεῖα χρῆσις τοῦ ἀγροῦ καὶ τῶν κρᾶνον.

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

.....

5120' 14x10 x 601' 20x10x10 4' 11x10- 10x10

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 84

(ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν

καὶ μέλητα

λείου ήτο όμαλή ή όδοντωτή; (Σχεδιάσατε αυτήν).....

Ηθο...ομ...αλ...αλλ...Ιν...Εβ...ρ...ου (...) ...

μ.ε. 6691) οὐκ ἔχ. πού. καὶ ἄτερ.

γραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετός πῶς ἐλέγετο;

[illegible]

12 6005.

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ά.) *Οἱ βιδυροτοχοὶ οἱ δροῖτοι πάλαι ὕψαν ἦσαν... μὲν... μίγδοι...*

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *Πάλαι οὖν... οἱ θεριστοὶ... οἱ δημητριακοὶ καὶ ὀσπρίων ἐκρίζοντο μὲ τὰ χεῖρας.*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σικάλις κλπ. *Ἔς τὸ ὕψος τῶν 20-25 ἐκποσῶν ὑψέστερ τὸ ἐδάφος*

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). *ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ*

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦς τὰ δράγματα (δραξίς, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; *Ναὶ, οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τῷ ἐδάφει τὰς χερίδας.*

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) *Οἱ χερίδες τοποθετοῦνται πάλαι μαζί ὅταν...*

τὰ πολλὰ τοποθετοῦνται ἀνεκκεντρικῶς καὶ ἐδένονται μὲ χερόβολα καὶ κατέλθον μὲτὰ (ἐμκεῖνα) βάραι 15 κιλῶν

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
 λούνται ἀγκαλιές..... Ἀγκυλίες

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
 σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τρόπου καὶ ποῖον ;

Ἄνδρες καὶ γυναῖκες ..
Ἄν. ἤρχοντο βίαι. θερισταὶ δὲ μὲν τῶν μι-
κρῶ. ἀνδρῶν τῶν μεγάλων δὲ μὲν οὐκ ἔμελλαν.

2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομισθίον (μεροκάματο) ἢ κατ'
 ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ αἰμοιβή· εἰς χρῆμα ἢ εἰς
 εἶδος ; Τὸ ἡμερομισθίον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
 φαγητοῦ ; (Παραθεῖσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
 εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογία).

Ὁσάνη. ἐκρημομισθία. ἔρχεται αὐτοὶ ἄνευ...
γυνῆσιν (χωρὶς αὐτῶν). ἔρχονται μετὰ αὐτῶν...
ὁσάνη. εἰς εἶδος καὶ μὴ εἰς χρῆμα.

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
 λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
 τὴν ἑναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
 λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
 κόπῳσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;

Ἐξ. τῆς ἀριστερᾶς χεῖρος. ἔρχεται αὐτοὶ ἄνευ...
κατὰ τὴν ἑναρξιν τῆς ἐργασίας. ἔρχεται μετὰ αὐτῶν...
Ἐξ. τῆς μέσης. μὴ ἐν τῇ. χεῖρ. χονδρὰ (ἢ χονδρὰ)
πρὸς ἀποφυγὴν τῆς κακῆς, ἰδίᾳ αὐτῶν.

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

Ναι. Δὲν ἔρχεται... θερισμοῦ... ἡμέραν... τοῦ μηνός.

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά.

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν πού μένουν ἀθέριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ με τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον.

Δὲν ὑπάρχει καὶν ἔθιμον.

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Τὸ ἐσπέρας... ἕνα ὥρην... ἡμέραν... θερισμοῦ.

- 2) Πῶς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματίων μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Τοῦ στάχους ἔδενε ὁ δουρατοφόρος, δηλ. ὁ
 ἄνδρας ἐκ τῆς θειότητος καὶ τοῦ (δεματινῆ) τὰ
 ἑαυτοῦ καὶ καὶ αὐτὸν ἔδενε ὡς ἐπὶ χερσὶν ἐκάρειν.
 Ἐχρησιμοποιοῦντο δὲ καὶ ἄλλα δεμάτια τῶν δεματιῶν...
 Τὰς χερσὶν ἐπὶ τῶν στάχων παρέδιδαν πρὸς δέξιον
 αὐτῶν ὡς ἐπὶ τῶν. Αἱ χερσὶν ἐκάρειν αὐτοῦ (ἐπὶ τῶν)
 ὡς ἐπὶ τῶν καὶ αὐτὸν ἔδενε ὡς ἐπὶ τῶν καὶ αὐτοῦ.
 Ζηλῶν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ζηλῶν

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκentrώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συγκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

Μνημονεύομεν ἐξ τῶν χερσὶν καὶ ἐπὶ τῶν θεσπῶν.
 ἐξ τῶν ἀφῶν καὶ ἡ πλεονεξία τῶν θεσπῶν ἐστὶν
 θυμωμένη αὐτοῦ καὶ ἀφῶν καὶ ἡ πλεονεξία.

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

Δὲν γίνεται καλλιεργεῖται γεωργικῶς.....

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισιμο) τῶν γεωμήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἄρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ φωτογραφίαν.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανὸν, τριφύλλι, βίκου); Ἐάν ναι, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ κοπὴ, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....
Ὁ σανὸς ἐλπιζέτο ἀπὸ τὰ λυχνάρια. Ἐν τῇ ἐξοχῇ τοῦ
πρώτου ἐπιτέλει. συνεθίζετο. Περὶ τῆς τριφύλλου ἐξελί-
ξετο. Ἐν τῇ ἐξοχῇ. Ἐν τῇ ἐξοχῇ. Ἐν τῇ ἐξοχῇ. Ἐν τῇ ἐξοχῇ.
Ὁ σανὸς ἐλπιζέτο ἀπὸ τὰ λυχνάρια. Ἐν τῇ ἐξοχῇ τοῦ
πρώτου ἐπιτέλει. συνεθίζετο. Περὶ τῆς τριφύλλου ἐξελί-
ξετο. Ἐν τῇ ἐξοχῇ. Ἐν τῇ ἐξοχῇ. Ἐν τῇ ἐξοχῇ. Ἐν τῇ ἐξοχῇ.
2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς, καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κοῦ-
σαν κ.ἄ.). Ἐν τῇ ἐξοχῇ. Ἐν τῇ ἐξοχῇ. Ἐν τῇ ἐξοχῇ. Ἐν τῇ ἐξοχῇ.

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

Καὶ ἐξελίξετο. Ἐν τῇ ἐξοχῇ. Ἐν τῇ ἐξοχῇ. Ἐν τῇ ἐξοχῇ. Ἐν τῇ ἐξοχῇ.
Ἐν τῇ ἐξοχῇ. Ἐν τῇ ἐξοχῇ. Ἐν τῇ ἐξοχῇ. Ἐν τῇ ἐξοχῇ.

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας)

Δεν έχω ποσοστά για άλλο... εργαζόμαι...
...τις φιλίες... στο δέλεο...

Γ. ΛΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματίων πρὸς ἄλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἣ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἄλωνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

Επισκεπτόμενα ἐπ' τὴν ἐκκλησίαν τὴν πλὴν
τῶν ἑλπίων σου θεοῦ.

- 2) Πώς καλεῖται ο χώρος όπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀγωνισμόν
δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμνωστάσι, θεμωνιά,
θεμωιάστρα, κλπ. Πώς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν;
Υπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως ;

...Кана. Оружие.

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνεκὰθεν εἰς τὸν τόπον σας ἄλωνι διὰ τὸν ἄλωνι-
σμὸν τῶν δημητριακῶν ; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρι-
σμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννηήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον
χῶρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἄλωνι ;

Ελευθεροπαίστε κι' εγώ έχω μια κι
 δαμάρα κι' εγώ. Ο καρπός τῆς
 καρπῆς ἔγινε κι' ἡ δαμάρα.

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἄλωνα. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου ; Εἰς ποῖαν θέσιν ;

Πληθὺν τῶν ἑκταῶν, ὅσων εὐρίσκοντο πλη-
θύν τῶν οὐκ.

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκει εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. με ποίαν σειράν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

.. Ἀνήκει ἐξ μίαν μόνην οἰκογένειαν

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ;

.. ἀπὸ 1^{ης} Ἀπριλίου ἐκ 30^{ης} Ἀπριλίου

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον
ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

.. Τὸ ἐλκὺς ἔχει με δάπεδον ἐκ χώματος

ἔχει με δάπεδον ἐκ χώματος, ἔχει με δάπεδον ἐκ πλάκων

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ
ἀλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνο : καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων)

.. καθαρίζεται καὶ ἐπαλείφεται τὸ δάπεδον

διὰ μείγματος κόπρου βοῶν χώματος καὶ

ἀχύρων

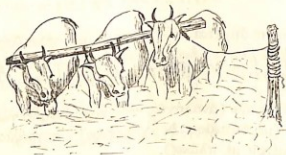
- 9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

.. Ὁχι .. Δὲ εἶναι ὠρισμένη

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἷονδήποτε ἄλλον.

Τοιοῦτον ἐστὶν τὸ ἐν πλησίον τοῦ
 ἑλίου ἀφ' οὗ περιγράφεται τοιοῦτον

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦ-
 ῆσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
 σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
 Πολλοὶ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
 νίου ἑλίου στῦλος, ὅπου δύο μέτρων (καλούμενος στηγερὸς,
 στρούλουρας, δουκάνη, βαυκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποῖου ἐξαρτῶν-
 ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
 ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
 κῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

Τὸ ἀλώνισμα ἐκτελεῖται διὰ τῆς ἐκτελέσεως τοῦ
 καὶ ἐκτελέσκει. Ὁ ὅρος, στῦλος, ἐκτελέσκει τὸ
 ἀλώνισμα ἐκτελεῖται «ὅτε ἐν τῇ περὶ». Ἐν τῇ
 αὐτῇ περιγράφεται διὰ τοῦτον τὸν τρόπον καὶ
 ἀχυροποιεῖται τὰ στάχυα.

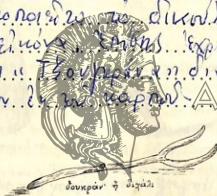
β) Πῶς ζευνονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
 ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
 στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλείας,
 αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
 εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
 μέσον τοῦ ἀλωνίου. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
 μένα εἰς σειράν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλείας περὶ τὸν
 λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
 ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται, διὰ νὰ ἐπαναληφθῇ τὴν ἐπομένην. ;.....

Αν τὴν πρῶτην μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ
μῦθου καὶ διακρίσεις μετὰ τὴν ἀχο-
ροποίησιν τῶν ἀσκήτων καὶ τῶν ἀρχιερέων
τοῦ καθάρου ἐκείνου ἐκείνου ὅσον δὲ φέρει
τὴν διὰ τὴν τὴν ἀσκήτων ἐκείνων τὴν
καὶ ἐννοίει ὅσον ἡ ἐκτέλεσις ἀσκήτων καὶ
ἐκτέλεσις τῶν ἰσίων τῶν ἐκείνων ἢ τῶν ἀσκήτων.

- 12) Ποιά άλλα αλωνιστικά εργαλεία είναι ἐν χρήσει; (Εἰς τίνες τοποὺς χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

ἔχρημα ποιεῖν τὴν δικολιανὴν ἐν κατω-
 τέρῳ εἰκόνι. Ἐπειὶς ἔχρημα ποιεῖν καὶ
 τὴν βύβλην. Ἐπειὶς ἐν δὲ τῇ ἀποχωρήσει
 τοῦ ἀρχιερέως ἐν κατωτάτῳ.

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ
δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν
ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
πτους στάχους ;

Ναί αὐτὸ ἐφίμω πάλιν. Ἐμὲν ἐφίμω
ποι. 74 ἡ φέρμενα πρὸς μετὰ τὸ ἀχάρα. δι. 74
ἐκείνη ἐκείνη. ἐκείνη ἐκείνη ἐκείνη ἐκείνη

- 14) Ἦτο ἐν χρῆσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν δόληγσιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'έντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ της ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....

Δεν έχω αποποιώτο. Βουίναρε δώδεκα (12) ελ-
νιάρες. Ήρθε με με. Δώδεκα και πάλι
και έχω αποποιώτο με με (κατά)

- 15) Πῶς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώτης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν

Δύο ἔχεν εἰδικὴν δυναμίαν, ἔχαραυτρήματο
μὲ μικρὴ ἢ μετρίαν ἀλυσίδα. Διαλόγι. τῶν ἀριστερῶν
τῶν ἀλυσιδωτῶν δερμάτων.

90' κίοντα
(διὰ τὰ ἔθνη)

- 16) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθῶν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν; (ἐν Κρήτῃ: μάλαμα)

Δύο ἔχεν εἰδικὴν δυναμίαν

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζον: ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ: βαλμάδες, δηλ. τροπᾶνιδες, καλούμενοι ἀλωναραῖοι καὶ ἀγωγιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχαν βόδια ἢ ἀλογα καὶ ἀνελαμβάνον τὸν ἀλωνισμόν

Ἀπὸ κείνους οἱ ἔθνη οἱ γεωργοὶ με ἰδικὰ
τῶν βοδῶν. Πολλὰ μὲν ἀπὸ γεωργικὰ ἀλογα
κίοντα θυγατέρες ἐκ τῶν ἀλυσιδωτῶν καὶ ἀπὸ
τῶν ἀλυσιδωτῶν (δεξιάνων)

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους: π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Ἐν κοπάνισμα τῶν στάχων μετὰ κόπανον ἐχρησιμοποιεῖτο διὰ τὴν προμήθειαν μικρῶν σιδηρῶν καρπῶν.

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο; ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο; πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του;

Δύο ἔχεν εἰδικὴν δυναμίαν. Κατεσκευάζετο ἐκ ξύλου
ἀλυσιδωτῶν ἢ ἰσχυρῶν, εἶχεν μῆκος 0,80 μ. καὶ πλάτος 0,20 μ.
καὶ τὴν χειροσφίγγα.

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
 Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου
 (π.χ. φακῆς, ρεβιθίων κλπ.)... *ἐν τῷ ἐλάντῳ, ὅταν ᾖ ὡς
 ἐὸν τὴν δημητριακὴν τῆς μικρᾶς ἀκροπόλεως οὐκ ὀλίγη
 (φακὴ, λίνδος, ρεβίθια, ροβί, φάβες κλπ.)*

κόπανος στρογγυλός

ξύλο κομμένον διὰ τὸ κοπάνεμα
 μικροῦ ἀμφοῦ δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
 τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
 ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ;
 Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
 παραγωγῶν ;

*Τὸ κοπάνισμα ἐγένετο διὰ προσώπων τῶν αὐτο-
 γένειας ἢ καὶ συγγενῶν ; ὅταν ἡδημητριακὰ ἔσαν
 μικρᾶς οὐκ ὀλίγης τῶν ἐλάντων μέρους καὶ τῶν αὐτῶν...*

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
 Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι
 στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ;
 Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

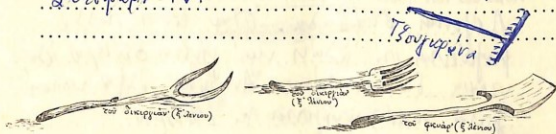
Τὸ κοινό μας ἀνέβη καὶ ἐν τῇ ἀχρονότητι
ἐν ὁμαλῇ. Ταῦτα ἀνέβη ἀρίστη προμή-
τια τοῦ ἔθους. Ὁ χαρὶς ἔρην καὶ καὶ ἐν τῇ βίᾳ
πρῶτον ἐν ὁμαλῇ, τότε μετὰ τὸ ἀνέβη καὶ ἐν

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἔλεγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

OXI

[illegible]

Οι 2 λαιμάριοι σ' έχουν έξω στο μάλαμα ο σαρφ.
 έβλεπε π.ρ. το ζώο και να μ' έμεινε στην κ. να
 δουλεύει.

— 25 —

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

Ὁ... σωρὸς... ἔχει... ἀχλὺν... ἐπὶ... ἡμῶν... πρὸς... ἄνεμισμα...
το... ἄνεμισμα... ἀναχθῆναι... πρὸς... ἄνεμισμα... πρὸς... ἄνεμισμα...
Δὲν... ἔχειται... τὸ... ἰδιόμορφον...

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

Γίνεται... πρὸς... ἄνεμισμα... καὶ... πρὸς... ἄνεμισμα...
χρὸν...

- 3) Ποῖος λιχνᾷ (ἀνεμίζει)· ἀνδρὸς, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Οἱ... ἀνδρὸς... καὶ... ἀνδρὸς... τῆς... ἀνδρὸς...
ἢ... ἀνδρὸς...

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δευτέρον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

Λέγονται... οὐκ... ὅταν... εἶναι...
μετὰ... ἀπὸ... καὶ... μετὰ... ἀπὸ...
μετὰ... ἀπὸ... καὶ... μετὰ... ἀπὸ...
μετὰ... ἀπὸ... καὶ... μετὰ... ἀπὸ...

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευῖσις τῶν ζώων διὰ τὸ δευτέρον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο

Δὲν ἔχον τὸ ξδαύμα τὰ τοῦ ἐνδυνάθου.
Ἡ κρίσις τῶν κρίων ἐρίνο ὡς καὶ ἐξ τῶ φιν-
νιαν τῶ σταχύν.

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύν (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

Ἐνῶ συνεχίστην τὸ λίσμα αἱ βλάται ἔλας
δορυκρίνοιας. ἐν τῷ κυρτῷ τῷ μίτῃ γυναικός
διὰ τὸ φέρειν τὴν καθαρίσθαι καὶ ἔλας οἱ καρπὸς
μὲ τὸ φέρειν καὶ τὸ κόσκινον.

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ὕλων ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

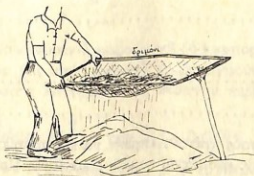
νὸν, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.
Ἡ δὲ ἀνάγκη τῶν διαφορῶν μεγεθῶν.

κόσκινον παλαιοῦ δερμόνιου

κόσκινον ἢ ἀρυλός

δριμόνι

νων μὲ ὅπας διαφορῶν μεγεθῶν· π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους : βολίστρη, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

Τὰ δημητριακὰ διακρίβοντο καὶ ἐν τῇ ἰσχύρῃ καὶ ἐν τῇ ὑπόκεινται καὶ ἐν τῇ δερμάτινῃ

ἐπιπλέον αἱ βότρυες εἶναι ἐλαφρύτεραι καὶ

καρπὸν διὰ τὴν ἐλαφρότητα αὐτῆς ἤρχοντο ἐν τῇ

ἐπιπλέον καὶ ἐξήνουν διὰ τὴν ἰσχύρῃ καὶ ἐν τῇ

ἐπιπλέον καὶ ἐξήνουν διὰ τὴν ἰσχύρῃ καὶ ἐν τῇ

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρὸν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται ; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποῖα ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

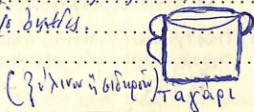
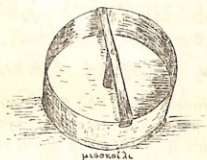
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΕΘΝ. ΑΘΗΝΩΝ

- 8) Ἀλλὰ ἔτι μὰ προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἁλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποῖα ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἁλώνι ; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις όκάδας, εις κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

Τοῦ δεικνύοντος ἡρχετο δὲ δεικνύοντος ἐξ τοῦ ἀλάνι·
μετρίως ἐρίων μετρίως ταχάρι (εἰς δεικνύοντος)

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἀλάνι ;

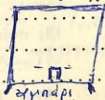
- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλάνιατικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρῆσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημοτριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

Αἱ ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο ἐν τῷ ἀλάνι·
μετρίως ἐρίων μετρίως ταχάρι (εἰς δεικνύοντος)
μετρίως ἐρίων μετρίως ταχάρι (εἰς δεικνύοντος)

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ·
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας)

Αποθηκεύετο ἐν τῷ ἀλάνι,
ταῖς δοχεῖσιν ἐν τῷ ἀλάνι καὶ ἐν τῷ ἀλάνι

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἀλάνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ;

τὸ ἄχυρον ἀσπιδωμένο εἰς τὴν ὑπαιθρον
καὶ εὖρος εὐρίκωτο πλησίον τοῦ ἔκτου καὶ τοῦ ἑτάλου

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τῶν καλυτέρων στάχυς ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ;...

Μετὰ τὸ ἀλώνισμα. Προσφωμένως χέουσιν
τὴν διαλογὴν τοῦ σπόρου ἐκ τῆς δέρας τῆς
ἐκείνης ἔχον τὴν εἶδον τῆς καυμένης πικρίας.

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,
τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

ὅχι

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς τοῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

τὴν Παραμονὴν τῶν Χριστουγέννων
καὶ τῆς Ἀποκριῆς.

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

τὴν Παραμονὴν τῶν Χριστουγέννων (ἐνταῦθα)
καὶ διακρίνω ἀπὸ τῆς μικρῆς καὶ μεγάλης φέρας
μέχρις ὅτου φεραμένη διὰ τῆς καλῆς
καὶ τῆς ἀποκριῆς μένει ὡς ἐστὶν μετὰ τὸ φερεῖται
πλησίον τῶ χωριῶν. 30 —

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αυτή ; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....
Φανός.....

β'. 1) Ποίοι ανάπτουν τήν πυράν παιδιά, ήλικιωμένοι, ποίος άλλος ; ...
Τά Χριστιάνη μόν τ' παιδί. Τή Άπο-
κρις λαμβάνει μέρος και οι Άνδρες.....

2) Ποίος ή ποίοι συλλέγουν τά ξύλα, θάμνους κλπ. διά τήν πυράν.
Τά κλέπτουν ; "Αν ναί, από ποιον μέρος ;
Τ' εδικά (βόλα, θάμνοι, κάρτα) συλλέγουν.
Τ' παιδί ή τ' δάσος.....

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)
Από άλλας ήμέρας πληθύνει τ' παιδιά
και πόττοι ξύλα και και τ' μικρά
πον ες τ' τόπον τ' πυρός. Ες τ' ελός
Ακροπόλιν μέρας. Άνδρες. ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποίαι αί συνήθειαι εις κάθε τόπον διά κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι έπικλήσεις, ξόρκια, άσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τά σχετικά κείμενα

Και τ' Χριστιάνη και Άποκρις
Χριστιανική και Άποκρις.....

Τή Άποκρις γίνεται πανηγυρικός (κεδοί
θόρυβος - ουωνικός).....

2) Πηδήματα, χοροί γύρω από τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερώς)

Άνδρες οι κείλοι και χωρύν λαμβάνει μέρος
εξ τ' χορόν μέχρι και άφεν τ' μικροπαιδών.....

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λου-
λουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα
τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ